

Borgerinddragelse og pseudo-demokrati

Af Anders Jensen, Løgstrup, suppleant til Viborg Byråd (V)

Er det udtryk for pseudo-demokrati, når klager og indsigelser fra borgerne i forbindelse med borgermøder og offentlige høringer ikke giver anledning til, at politikerne tager borgernes forslag til efterretning? Dette var temaet i et læserbrev i Viborg Stifts Folkeblad d. 16. juli og har også været fremført i flere andre sammenhænge, når borgere har klaget over en sag, som alligevel ikke er blevet ændret. Særligt når der har været mange klager og f.eks. store underskriftsindsamlinger, har flere haft den holdning, at det bør være anledning nok til, at en sag skal ændres af det besluttende udvalg eller byrådet. Men det er ikke tilfældet.

Der er ingen tvivl om, at en stor grad af borgerinddragelse er et gode i et demokratisk samfund som det danske og at det kan medvirke til, at flere bliver engagerede i lokale sager og at alle synspunkter kan blive hørt. Offentlige høringer må blot ikke forveksles med folkeafstemninger om en given sag. Under offentlige høringer er det argumentets vægt, der skal have magt og dermed kan blot én indsigelse være lige så gyldig som mange indsigelser om samme emne. Det ses da også indimellem at én relevant indsigelse giver anledning til ændringer i f.eks. en lokalplan, hvorimod mange indsigelser og klager i andre sager, ikke nødvendigvis ændrer på sagens afgørelse i udvalget eller byrådet.

Her skal politikerne nemlig tage en helheds betragtning i anvendelse og ikke kun tage helt lokale interesser og argumenter som de udslagsgivende i sagens afgørelse. Dette er en helt nødvendig tilgang til udviklingen af kommunen, da det ellers ville være yderst vanskeligt at udvikle nye projekter. Med nye projekter vil der som regel altid være borgere der vil opleve ulemper på grund af de nye tiltag. Det kan være i forbindelse med nye boligområder, hvor naboer oplever mere støj og trafik og mister udsigt og friareal. Det kan være ved etablering af større vedvarende energianlæg som vindmøller, solceller og biogasanlæg, hvor nærtboende får ulemper med mere trafik, støj og påvirkning af landskabet. Og det kan være ved nye vejanlæg, som også medfører bl.a. støjgener for beboere tæt på vejstrækningen.

I disse sager må det ikke være begrundelse nok for en skrinlægning, at der er mange klager i høringsfaserne. Her skal politikerne træffe den bedste samlede beslutning for kommunen, ud fra alle argumenter der fremføres i sagen og som kan komme kommunen til gavn, sammenholdt med de gener det giver de berørte borgere. Der vil jo typisk i disse sager også være mange tavse borgere, som kan se det fornuftige i sagen, men som ikke giver udtryk for det i en høringsfase.

Ud over høringsvarene i en sag vil politikerne også som regel få mange andre input i en given sag, enten ved egne kontakter til interessenter i sagen, eller fra borgere der selv henvender sig. Det kender jeg selv fra de 9 mdr. jeg sad som stedfortræder i Viborg Byråd i 2018. Sagerne bliver derudover drøftet i de enkelte politikgrupper og sammen med embedsværkets sagsfremstilling har politikerne dermed et bredt informationsgrundlag til at træffe den for Viborg Kommune bedste beslutning.

Nu skal man på den anden side heller ikke blive mere højstemt, end at der indimellem alligevel træffes uhensigtsmæssige beslutninger. Her vil der som regel vise sig mulighed for dispensationer eller omgørelse, så der kan rettes op på en dårlig afgørelse i en sag. Derudover er der flere klagemuligheder i det offentlige system, med mulighed for medhold, hvis afgørelsen har været direkte ulovlig.

Den demokratiske proces har mange indgange og én vej kan være at indmelde sig i et politisk parti og der igennem gøre sin indflydelse gældende. Her bliver man tvunget til at se på helheden i kommunen og ikke kun på de enkelte lokale sager. Men borgermøder og offentlige høringer er fortsat en vigtig kilde til at få fremført holdninger og informationer til en sag, så afgørelserne dermed kan blive så kompetente som muligt.